2016 (May)

COMMERCE

General/Speciality)

Course: 401

(Cost Accounting)

Time: 3 hours

The figures in the margin indicate full marks for the questions

(New Course)

Full Marks: 80 Pass Marks: 24

1. (a) Choose the correct answer:

1×4=4

- (i) The method of costing used in a refinery is process costing/job costing.
- (ii) The practice of charging all costs to product is absorption costing/batch costing.

(2)

- (iii) Administration expenses are mostly fixed/variable.
- (iv) Variable cost per unit remains same/increases when the volume of production increases.
- (b) Fill in the blanks: 1×4=4
 - (i) Fixed cost per unit ____ with rise in output and ____ with fall in output.
 - (ii) Under the ABC analysis of material control, A stands for _____ items.
 - (iii) Muster roll is necessary for the preparation of the ____.
 - (iv) Fixed overhead cost is a ____ cost.

 $4 \times 4 = 16$

- 2. Answer the following (any four):
 - (a) "Classification of cost plays a vital role in ascertaining cost." Explain this statement.
 - (b) Give five differences between Cost Accounting and Financial Accounting.

- (c) Give four reasons of under-absorption and over-absorption of overheads.
- (d) What is ABC analysis? How is it differ from VED analysis?
- (e) Give four differences between Job Costing and Process Costing.
- 3. (a) From the following information, prepare a Cost Sheet showing the cost and profit:

-	
material	29,500
Opening raw material Closing raw material	36,000
Opening work-in-progress : Material	13,600
Wages	11,000
Works overhead	6,600
Closing work-in-progress : Material	12,000
Wages	16,500
Works overhead	9,900

14

Opening finished goods—200 units @ ₹ 84

Closing finished goods-1600 units

Purchase of raw material	1,90,000
Carriage on purchase	1,500
Sale of scrap of raw material	5,000
	2,97,000
Wages	

Works overhead @ 60% of direct labour cost. Administrative overhead @ ₹ 12 per unit produced

Selling and distribution overheads @ 20% of selling price

Sales 7600 units at a profit of 10% on cost price

Or

- (b) "The perpetual inventory system is an integral part of material control." Discuss this statement by bringing out the salient features and advantages of this system.
- 4. (a) From the following particulars, work out the earnings for the week of a worker under the
 - straight piece rate system;
 - (ii) differential piece rate system;
 - (iii) Halsey premium system;
 - (iv) Rowan system:

14

Number of working hours per week-48 hours Wages per hour—₹ 3.75 Rate per piece- 1.50 Normal time per piece-20 minutes

Normal output per week-120 pieces Actual output for the week-150 pieces Differential piece rate :

80% piece rate when output is below standard 120% when output is above standard

Or

- (b) What is idle time? Discuss its causes. How is it treated in Cost Accounting? 4+6+4=14
- From the following details, compute the hourly rate of a machine installed in a shop:

14

Cost of machine-₹ 2,00,000 Installation charges—₹ 20,000 Estimated scrap value—₹ 10,000 Rent and rates of the shop p.a.-₹ 7,200 General lighting of the shop p.m.—₹ 800 Insurance premium for the machine per quarter-₹ 720 Estimated repairs and maintenance cost of the machine p.a.- 7 3,000 Power consumption of the machine-20 units per hour Rate of power per 100 units-₹ 20

per year-2300 Shop supervisor's salary per month—₹ 1,800

Estimated working hours of the machine

The machine occupies $\frac{1}{4}$ th of the total floor area of the shop. The supervisor is expected to devote $\frac{1}{5}$ th of his time for supervising the machine. Normal idle time is expected to be 300 hours per annum.

Or

- (b) Define overhead. What do you mean by absorption of overheads? Discuss the different methods of absorption of overheads. 4+2+8=14
- 6. (a) The product of a manufacturing concern passes through two processes A and B and then to finished stock. It is ascertain that in each process normally 5% of the total weight is lost and 10% is scrap which realises ₹80 per tonne and ₹200 per tonne from processes A and B respectively. The following are the figures relating to both the processes:

	Process-A	Process—B
Materials (in tonnes)	1000	70
Cost of material per tonne (in ?)	125	200
Wages (in ?)	28,000	10,000
Manufacturing expenses (in 👣	8,000	5,250
Output (in tonnes)	830	780

Prepare Process Accounts showing cost per tonne of each process. There was no stock of work-in-progress in any process.

Or

(b) Under what circumstances, an enterprise needs to reconcile of Cost Accounts and Financial Accounts? State the reasons for which profit from Cost Accounting and that of Financial Accounting do not tally.

5+9=14

14

(ASSAMESE VERSION)

1. (a) শুদ্ধ উত্তৰটো বাছি উলিওৱা : $1 \times 4 = 4$ (i) এটি শোধনাগাৰত প্ৰচেছ্ কৃষ্টিং/জব্ কৃষ্টিং পদ্ধতি ব্যৱহাৰ হয়। (ii) উৎপাদিত দ্ৰবালৈ নিৰ্ধাৰিত কৰা ব্যয় ব্যৱস্থাক এবজর্পচন কষ্টিং/বেট্চ কষ্টিং বুলি কোৱা হয়। (iii) প্রশাসনিক ব্যয়বিলাক হ'ল স্থিব ব্যয়/পৰিবর্তনশীল বায়। (iv) উৎপাদন বৃদ্ধিৰ লগেলগে পৰিৱৰ্তনশীল ব্যয় প্ৰতি গোটৰ একে থাকে/বৃদ্ধি হয়। (b) বালী ঠাই পুৰণ কৰা : $1 \times 4 = 4$ (i) প্ৰতি গোটৰ ছিৰ ব্যয় উৎপাদন বৃদ্ধিৰ লগেলগে ____ আৰু উৎপাদন হ্ৰাসৰ লগেলগে (ii) ABC পৰ্যালোচনাৰ ক্ষেত্ৰত A অন্তর্ভুক্ত হয়। (iii) মাষ্টাৰ ৰোল ____ প্ৰস্তুত কৰাৰ বাবে প্ৰয়োজন (iv) ছিৰ উপৰি ব্যয়ক ____ ব্যয় হিচাপে ধৰা হয়। 2. তলত দিয়াসমূহৰ উত্তৰ লিখা (যি কোনো চাৰিটা) : (a) ''ব্যয় নিৰ্ধাৰণৰ ক্ষেত্ৰত ব্যয়ৰ শ্ৰেণীবিভাজন অতিকৈ প্ৰয়োজন।'' উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

(b) ব্যয় হিচাপ আৰু বিত্তীয় হিচাপৰ মাজত থকা পাঁচটা

পাথৰ্ক্য উল্লেখ কৰা।

(9)

- (c) উপৰি ব্যয়ৰ অধিশোহন আৰু অৱশোহন হোৱাৰ চাৰিটা কাৰণ উল্লেখ কৰা।
- (d) ABC পৰ্যালোচন মানে কি বুজা? VED পৰ্যালোচনৰ লগত ইয়াৰ পাৰ্থক্য কি?
- (e) জবু কষ্টিং আৰু প্ৰচেছ্ কষ্টিংৰ মাজত থকা চাৰিটা পাৰ্থক্য উল্লেখ কৰা।
- (a) তলৰ তথ্যসমূহ পৰা ব্যয় আৰু লাভ দেখুৱাই এখন ব্যয়
 বিবৃতি প্ৰস্তুত কৰা :

আবন্তণী কেঁচা সামগ্ৰী	29,500
সামৰণী কেঁচা সামগ্ৰী	36,000
আবন্তণী চলিত মঙ্কৃত সম্ভাৰ :	
সাম্গ্রী	13,600
মজুৰি	11,000
কৰ্ম উপৰি ব্যয	6,600
সামৰণী চলিত মজুত সম্ভাৰ :	
সামগ্রী	12,000
মজৰি	16,500
কৰ্ম উপৰি ব্যয়	9,900

আৰম্ভণী উৎপাদিত দ্ৰব্য—200 গোট প্ৰতিটোত ₹ 84 সামৰণী উৎপাদিত দ্ৰব্য—1600 গোট

কেঁচা সাম্গ্রী ক্রয়	1,90,000
ক্রয় পবিবহণ ব্যয়	1,500
অৱশিষ্ট কেঁচা সামগ্ৰীৰ বিক্ৰী	5,000
মজুৰি	2,97,000

নাইবা

(b) "চিৰন্তন মজুত সন্তাৰ পদ্ধতি সামগ্ৰী নিয়ন্ত্ৰণৰ এটি প্ৰয়োজনীয় অংশ।" ইয়াৰ বৈশিষ্ট্য আৰু সুবিধাসমূহৰ দ্বাৰা উক্তিটো ব্যাখ্যা কৰা।

14

- 4. (a) তলৰ তথ্যসমূহৰ পৰা নিম্নোক্ত পদ্ধতিৰ দ্বাৰা এজন শ্ৰমিকৰ এক সপ্তাহৰ আয় নির্ণয় কৰা :
 - (i) স্ট্ৰেইট্ পিচ্ ৰেট পদ্ধতি
 - (ii) ডিফাৰেঞ্চিয়েল পিচ্ ৰেট পদ্ধতি
 - (iii) হাল্চে প্রিমিয়াম পদ্ধতি
 - (iv) ৰ'ৱান পদ্ধতি

প্রতি সপ্তাহৰ কর্ম ঘণ্টা—48 ঘণ্টা
প্রতি ঘণ্টাৰ মজুবি— 🗗 3:75
প্রতি দ্রব্যৰ মূলা— 🗗 1:50
প্রতি দ্রব্যৰ সাধাৰণ সময়—20 মিনিট
প্রতি সপ্তাহৰ সাধাৰণ উৎপাদন—120 টা
প্রতি সপ্তাহৰ প্রকৃত উৎপাদন—150 টা
দ্রব্যৰ ব্যৱধান মূলা :

ষ্টেভার্ড উৎপাদনৰ তলত ৪০% দ্রব্য মূল্য ষ্টেভার্ড উৎপাদনৰ ওপরত 120% (11)

নাইবা

- (b) কৰ্মহীন সময় বুলিলে কি বুজা? ইয়াৰ কাবণসমূহ ব্যাখ্যা কৰা। বায় হিচাপত ইয়াক কেনেকৈ দেবুওরা হয়, লিখা। 4+6+4=14
- 5. (a) তলৰ তথ্যসমূহৰ পৰা এটি উৎপাদন কক্ষত স্থাপন কৰা এটি মেচিনৰ দৰ ঘণ্টা নিৰ্ণয় কৰা :

মেচিনৰ মূল্য— ই 2,00,000
ছাপন ব্যয়—ই 20,000
আনুমানিক অৱশিষ্ট ব্যয়—ই 10,000
কক্ষৰ ভাড়া (বছৰি)—ই 7,200
কক্ষৰ সাধাৰণ বিজুলী (প্ৰতি মাহে)—ই 800
বীমা কৃষ্টি মেচিনৰ বাবে প্ৰতি তিনি মাহে—ই 720
মেচিনৰ আনুমানিক মেৰামতি ব্যয় (বছৰি)—ই 3,000
মেচিনৰ বিজুলী শক্তিৰ ব্যৱহাৰ প্ৰতি ঘন্টাত—20 গোট
বিজুলী শক্তিৰ প্ৰতি 100 গোটৰ মূল্য—ই 20
মেচিনৰ আনুমানিক কৰ্ম ঘন্টা (বছৰি)—2300
কক্ষ পৰিচালকৰ দৰমহা (প্ৰতি মাহে)—ই 1,800

মেচিনটোৱে মুঠ মজিয়া কালিৰ চাৰি ভাগৰ এক অংশ $(\frac{1}{4} th)$ আৱৰি আছে। পৰিচালকে মুঠ সময়ৰ পাঁচ ভাগৰ এভাগ $(\frac{1}{5} th)$ সময় মেচিনটো চোৱা-চিতা কৰে। মেচিনটিৰ বছৰি 300 ঘণ্টা কৰ্মহীন ঘণ্টা হিচাপে ধাৰ্য কৰা হয়।

নাইবা

- (b) উপৰি বায়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। উপৰি বায়ৰ শোহন বুলিলে কি বুজা? উপৰি বায়ৰ শোহনৰ বিভিন্ন পদ্ধতিসমূহ ব্যাখ্যা কৰা।
- 6. (a) এটি উদ্যোগৰ উৎপাদিত দ্ৰব্য A আৰু B দুটা প্ৰযায়ৰ মাজেদি সম্পন্ন হয় আৰু ইয়াৰ পিছত ইয়াক চূড়ান্ত সম্ভাৰলৈ পঠোৱা হয়। প্ৰত্যেক পৰ্যায়ৰ সাধাৰণতে শতকৰা 5 ভাগ মুঠ ওজনৰ লোকচান হয় আৰু শতকৰা 10 ভাগ অৱশিষ্ট হয়। ইয়াৰ পৰা পৰ্যায় A আৰু পৰ্যায় Bৰ প্ৰতি টনত যথাক্ৰমে ₹ 80 আৰু ₹ 200 আহৰণ হয়। দুয়োটা পৰ্যায়ৰ তথাসমূহ তলত দিয়া এনেধৰণৰ:

S 4.	পর্যায়—A	পর্যায়—B
সান্গ্রী (টন)	1000	70
প্ৰতি টনৰ সামগ্ৰী ব্যয় (🔊	125	200
মজুৰি (₹)	28,000	10,000
উৎপাদন ব্যয় (₹)	8,000	5,250
উৎপাদন (টন)	830	780

প্ৰত্যেক পৰ্যায়ৰ প্ৰতি টনৰ ব্যয় দেখুৱাই পৰ্যায় হিচাপ প্ৰস্তুত কৰা। দুয়োটা পৰ্যায়তে চলিত মজুত সন্তাৰ থকা নাই।

নাইব

(b) এটা ব্যবসায়িক প্রতিষ্ঠানে কেতিয়া ব্যয় হিচাপ আৰু বিত্তীয় হিচাপৰ মাজত সমিলমিল বিবৃতি প্রস্তুত কবিব লাগে? ব্য়য় হিচাপ আৰু বিত্তীয় হিচাপৰ প্রবা হোরা লাভৰ মাজত পাথর্ক্য দেখুওরা কাৰণসমূহ আলোচনা করা। 5+9=14 (13)

Old Course)

Full Marks: 80 Pass Marks: 32

1. (a) Choose the correct answer:

 $1 \times 4 = 4$

- (i) Prime cost/Production cost is the combination of direct material, direct labour and direct expenses.
- (ii) In ABC analysis, A indicates less value/moderate value/high value material.
- (iii) Fixed cost per unit remains same/ increases/decreases when volume of production increases.
- (iv) Standard costing is a method/ technique of Cost Accounting.

(b) Fill in the blanks	ζS	lan!	b	the	in	Fill	(b)	
------------------------	----	------	---	-----	----	------	-----	--

1×4=4

- (i) In process costing, output of every process is the _____ of next process.
- (ii) FIFO method if pricing issue of material is suitable at the time of _____.

- (iii) Prime cost under abnormal condition is to be debited to _____.
- (iv) Under Rowan plan, bonus is always in _____.
- 2. Write short notes on (any four): 4×4=16
 - (a) ABC analysis
 - (b) Cost of idle time
 - (c) Reconciliation of Cost Accounting and Financial Accounting
 - (d) Classification of cost
 - (e) Machine hour rate
- 3. (a) The following are the data taken from the Cost Accounts of a manufacturer in respect of the month of March, 2014:

Stock in hand on 01.03.2014:

Raw materials	25,000
Work-in-progress	8,220
Finished goods	17,360
Purchase of raw materials	21,900
Sales of finished goods	72,310
Direct wages	17,150

Stock in hand 31.03.2014:	
Raw materials	26,250
Work-in-progress	9,100
Finished goods	15,750
Non-productive Wages	830
Works expenses	8,430
Office and administrative expenses	3,160
Selling expenses	4,210

Prepare a Cost Sheet showing the following:

14

- (i) Cost of materials consumed
- (ii) Cost of production
- (iii) Cost of goods sold
- (iv) Profit for the month

Or

- (b) Define Cost Accounting. Briefly explain different methods and techniques of Cost Accounting. 4+4+6=14
- 4. (a) During the first week of January, 2015, a worker Mr. Ashok manufactured 300 articles. He received wages for a guaranted 48 hours week at the rate

of 7 4 per hour. The estimated time to produce one article is 10 minutes and under the incentive scheme, the time allowed is increased by 20%. Calculate his gross wage according to—

- (i) piece work with a guranted weekly wage;
- (ii) Rowan premium bonus;
- (iii) Halsey premium bonus 50% to workman. 4+5+5=14

Or

- (b) (i) Define labour turnover. Explain its reasons.
 - (ii) Discuss the essential features of an ideal wage payment method.

(4+3)+7=14

5. (a) From the following data, calculate the machine hour rate of a machine: 14

Cost of machine—7 30,500 Scrap value—7 2,500 Estimated life—12 years Effective working days: 200 days of 8 hours 100 days of 6 hours (17)

Maintenance and repairs-

7.5% of cost of machine

Stores consumed—₹ 1,000

Power consumption-

₹ 2 per operating hour

Insurance premium-

1% of cost of machine

Supervision expenses—₹ 7,500

Estimated idle time-10%

Or

- (b) Define overhead. How are overheads classified? Explain four reasons of over-absorption and under-absorption of overheads. 4+5+5=14
- 6. (a) A product passes through three processes P, Q and R. The normal wastage of each process is as follows:

Process P = 5%, process Q = 6% and process R = 10%. Wastage of process P was sold at ₹ 2 per unit, that of process Q at ₹ 5 per unit and that of process Q at ₹ 10 per unit. 1000 units were issued to process P in the beginning of April, 2015

at a cost of ₹ 2 per unit. The other expenses were as follows:

	Process		
	P	Q	R
Raw materials (in ₹)	2,000	3,000	1,000
Wages (in ?)	5,000	8,000	6,000
Direct expenses (in ♥)	1,550	2,946	3,738
Actual output (in units)	950	910	810

Prepare Process Accounts of P, Q and R assuming that there were no opening or closing stocks.

Or

(b) What do you mean by Cost Audit and Cost Management? Explain how a cost auditor works in conducting cost audit.

(4+4)+6=14

(ASSAMESE VERSION)

1.	(a)	শুদ্ধ	উত্তৰটো বাছি উলিওৱা	:	
			~		

 প্ৰত্যক্ষ সামগ্ৰী, প্ৰত্যক্ষ শ্ৰম আৰু প্ৰত্যক্ষ ব্যয় মুখ্য ব্যয়/উৎপাদন ব্যয়ৰ সমষ্টি।

 $1 \times 4 = 4$

(ii) ABC বিশ্লেষণৰ দ্বাৰা দ্ৰব্য নিয়ন্ত্ৰণৰ ক্ষেত্ৰত A য়ে
 ক্য মৃল্য/মধ্যম মৃল্য/উচ্চ মূল্যৰ দ্ৰব্যক বুজায়।

(iii) উৎপাদন বৃদ্ধিৰ লগেলগে প্ৰতি এককৰ স্থিৰ বায় একে থাকে/বাঢ়ে/কমে।

(iv) ষ্টেন্ডার্ড কষ্টিং, কষ্ট্ একাউন্টিংৰ এটা পদ্ধতি/কৌশল।

(b)	খালী ঠাই পূৰণ কৰা:		
	(i)	প্ৰচেছ্ কণ্টিংৰ প্ৰতিটো পৰ্যায়ৰ উৎপাদন পৰৱৰ্তী পৰ্যায়ৰ ।	
	(ii)	FIFO পদ্ধতি দ্রব্যমূল্য সময়ত উপযোগী।	
	(tii)	মুখ্য ব্যয় অসাধাৰণ পৰিস্থিতিত খৰচ কৰিলে হিচাপত ডেবিট কৰা হয়।	
	(iv)	ৰ'বান প্লেনৰ ক্ষেত্ৰত শ্ৰমিকৰ বোনাচ সদায়	

2. চমু টোকা লিখা (যি কোনো চাৰিটা):

4×4=16

- (a) ABC विदश्यम
- (b) কৰ্মহীন সময়ৰ বায়
- (c) বায় হিচাপ আৰু বিত্তীয় হিচাপৰ সমিলমিলকৰণ
- (d) বায়ৰ শ্ৰেণীবিভাজন
- (e) মেচিন ঘণ্টা দৰ
- 3. (a) এজন প্ৰস্তুতকাবকৰ ব্যয় হিচাপৰ পৰা 2014 চনৰ মাৰ্চ মাহৰ নিমূলিখিত তথ্যসমূহ দিয়া হ'ল :

01.03.2014 তাৰিখৰ মজুত সম্ভাৰ :	
কেঁচামাল	25,000
চলিত কাম	8,220
উৎপাদিত সাম্গ্রী	17,360
কেঁচামাল ক্রয়	21,900
উৎপাদিত সাম্গ্রী বিক্রী	72,310
প্ৰত্যক্ষ মজুৰি	17,150
31.03.2014 তাৰিখৰ মজুত সন্তাৰ	
কেঁচামাল	26,250
চলিত কাম	9,100
উৎপাদিত সামগ্রী	15,750
উৎপাদনহীন মজুৰি	830
কাৰখানাৰ খবচ	8,430
কার্যালয় আৰু প্রশাসনীয় ব্যয়	3,160
বিক্রী ব্যয়	4,210

(21)

তলত উল্লেখ কৰা তথ্যসমূহ দেখুৱাই বায় বিবৃত্তি প্ৰস্তুত

কৰা :

(i) ব্যৱহৃত উপাদান ব্যয়

- (ii) উৎপাদন ব্যয়
- (iii) বিক্ৰী কৰ দ্ৰব্যৰ ব্যয়
- (iv) মাহটোৰ লাভ

নাইবা

(b) ব্যয় হিচাপ (Cost Accounting)ৰ সংজ্ঞা দিয়া। ব্যয় হিচাপৰ বিভিন্ন পদ্ধতি আৰু কৌশলসমূহ চমুকৈ আলোচনা কৰা। 4+4+6=14

4. (a) 2015 চনৰ জানুয়াৰী মাহৰ প্রথম সপ্তাহৰ কালছোৱাত শ্রীঅশোক নামৰ শ্রমিকজনে 300 সামগ্রী তৈয়াৰ কৰে। তেওঁ প্রতি ঘণ্টাত ₹ 4 হাৰত সপ্তাহত গেৰান্টিকৃত 48 ঘণ্টাৰ মজুৰি পায়। এটা সামগ্রী তৈয়াৰ কৰাৰ নির্ধাৰিত সময় 10 মিনিট আৰু উদগণিমূলক আঁচনি মতে অনুমতি দিয়া সময় 20% বঢ়াই দিয়া হয়। তেওঁৰ মুঠ মজুৰি আয় আৰু প্রতি ঘণ্টাৰ মজুৰিৰ কার্যকৰী হাৰ তলৰ পদ্ধতি অনুসৰি নির্ধাবণ কৰা:

- (i) গেৰান্টিকৃত সাপ্তাহিক মজুৰি (একক হাৰ)
- (ii) ৰ'ৱান প্ৰিমিয়াম বোনাচ আঁচনি
- (iii) 50% হাৰত হাল্চে প্ৰিমিয়াম ৰোনাচ আঁচনি

14

নাইবা

- (b) (i) শ্রম শক্তিব পবির্ত্তনৰ সংজ্ঞা দিয়া। ইয়াব কাবণসমূহ ব্যাখ্যা কবা।
 - (ii) শ্রমিকর মজুরি প্রদানর এক আদর্শ পদ্ধতির প্রয়োজনীয় উপাদানসমূহ আলোচনা করা।
 (4+3)+7=14
- 5. (a) নিম্নলিখিত তথ্যৰ ভিত্তিত এটা যন্ত্ৰৰ মেচিন ঘণ্টা দৰ নিৰ্ণয় কৰা :

যন্ত্ৰটোৰ ক্ৰয় মূল্য—₹ 30,500 অৱশেষ মূল্য—₹ 2,500 যন্ত্ৰটোৰ সম্ভাব্য আয়ুস—12 বছৰ কাৰ্যকৰী কৰ্ম দিন :

8 ঘণ্টাকৈ প্রতিদিনে 200 দিন
6 ঘণ্টাকৈ প্রতিদিনে 100 দিন
চোৱা-চিত্রা আৰু মেবামতি—মেচিনৰ ক্রয়নূল্যৰ 7.5%
সামপ্রী ব্যৱহাত হয়—₹ 1,000
বিজুলী শক্তিৰ ব্যৱহাৰ প্রতি কর্ম ঘণ্টাত—₹ 2
বীমা কিন্তী—মেচিনৰ ক্রয় মূল্যৰ 1%
পৰিদর্শন ব্যয়—₹ 7,500
আলুমানিক নিয়্কর্ম সময়—10%

নাইবা

(b) উপৰি ব্যয়ৰ সংজ্ঞা দিয়া। উপৰি ব্যয়ৰ শ্ৰেণীবিভাজন কেনেকৈ কৰা হয়? উপৰি ব্যয়ৰ অধিশোহন আৰু অৱশোহনৰ চাৰিটা কাৰণ ব্যাখ্যা কৰা। 4+5+5=14

(23)

6. (a) এটা দ্রবাব উৎপাদন P, Q আৰু R তিনিটা পর্যায়ত সম্পূর্ণ হয়। প্রত্যেক পর্যায়ব সাধাবণ অপচয় তলত দিয়া ধরণব:

পৰ্যায় P=5%, পৰ্যায় Q=6% আৰু পৰ্যায় R=10%. পৰ্যায় Pৰ অপচয় প্ৰতি গোটত $\ref{2}$, পৰ্যায় Pৰ অপচয় প্ৰতি গোটত $\ref{2}$, পৰ্যায় Pৰ কৰা হয়। Pৰ বাবে Pৰ এপ্ৰিল মাহৰ আৰম্ভণীত পৰ্যায় Pৰ বাবে Pৰ বাবে Pৰ কৰা হয়, প্ৰতি গোটত $\ref{2}$ বাকী ব্যয়সমূহ তলত দিয়া ধৰণৰ:

•	\boldsymbol{P}	Q		R
কেঁচা সামগ্ৰী (₹)	2,000	3,000		1,000
মজুবি (₹)	5,000	8,000		6,000
প্রত্যক্ষ ব্যয় (₹)	1,550	2,946	*	3,738
প্রকৃত উৎপাদন (গোটত)	950	910		810

আৰম্ভণী আৰু সামৰণী মজুত সম্ভাৰ নাই বুলি ধৰিলৈ পৰ্যায় P, Q আৰু Rৰ পৰ্যায় হিচাপ প্ৰস্তুত কৰা।

নাইবা

(b) ব্যয় হিচাপ পৰীক্ষা আৰু ব্যয় পৰিচালনা বুলিলে কি বুজা? এজন ব্যয় হিচাপ পৰীক্ষক কি দৰে ব্যয় হিচাপ পৰিচালনা কৰে? (4+4)+6=14
